

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 926/23
23.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Радмиле Радић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Светлане Павић, чланова већа, у парничном поступку по тужби тужиоца “Erste bank” ад Нови Сад, са седиштем у Новом Саду, Булевар ослобођења број 5, чији је пуномоћник Небојша Радовић, адвокат из Новог Сада, Ул. Васе Стајића број 28, против тужених АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Марко Цветковић, адвокат из Београда, Ул. Војводе Миленка број 30-32/3/9, ради дуга, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 1851/20 од 23.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 23.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 1851/20 од 23.09.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе учињено поднеском који је у суду примљен 04.10.2021. године. Ставом другим изреке, укинута је решење о извршењу Другог основног суда у Београду Иив 3330/17 од 22.12.2017. године. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев, па су обавезани тужени АА из ... и ББ из ..., да тужиоцу “Erste bank” ад Нови Сад, солидарно исплате износ од 31.510.404,12 динара са законском затезном каматом на износ од 22.063.892,15 динара, почев од 27.08.2021. године, па до исплате, а све у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 477.500,00

динара са законском затезном каматом од извршности ове пресуде до исплате, све у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

Против наведене пресуде жалбу су благовремено изјавили тужени побијајући је у целости из свих разлога предвиђених одредбом члана 373 став 1 ЗПП. Трошкове другостепеног поступка су тражили и определили.

Испитујући првостепену пресуду на основу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23), Апелациони суд је оценио да жалба тужених није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Изрека пресуде је јасна, разумљива и не противречи сама себи ни разлозима пресуде, као ни доказима који се налазе у спису и садржи јасне, потпуне и довољне разлоге о свим битним чињеницама, тако да се њена законитост и правилност са сигурношћу може испитати, па не стоје наводи из жалби тужених којима се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању дана 31.03.2016. године закључен је Уговор о кредиту број ... између “Erste bank” ад Нови Сад и АА, као корисника, да је предмет овог уговора кредит у износу од 29.491.560,00 динара, са роком отплате од 01.06.2016. године. Уговорено је да кредит доспева у целости о року доспећа, а према плану отплате који чини саставни део овог уговора. У члану 8. уговора као средства обезбеђења, између осталог, наведене су две бланко сопствене менице и јемство физичког лица ББ. Корисник је овластио банку да за случај неиспуњења обавезе из овог уговора менице испуни на доспели неплаћени износ потраживања, испуни остале битне елементе са клаузулом “без протеста” и поднесе менице на наплату, а банка има право да у случају неиспуњења обавеза из овог уговора, а у циљу наплате свог потраживања, реализује средства обезбеђења оним редоследом који одговара њеној слободној процени и на начин прописан важећим законским актима. Сопствена меница серијски број ... попуњена је на износ од 22.243.256,52 динара са роком доспећа 19.12.2017. године, у питању је меница по наредби “Erste bank” ад Нови Сад и наведено да иста треба да буде исплаћена у новцу и стављена на рачун без извештаја и “без протеста”, а као трасант означен је тужени АА. Дана 01.04.2016. године закључен је Анекс уговора о кредиту број ... између “Erste bank” ад Нови Сад и АА, као корисника, те се чланом 1 Анекса мења тачка 1 под тачка 1.1 основног уговора у делу који се односи на износ одобреног готовинског кредита, те у складу са наведеним уговорне стране су сагласно утврдиле да банка одобрава кориснику готовински кредит у висини од 28.348.993,13 динара. Дана 01.04.2016. године закључен је и Уговор о солидарном јемству број ... између “Erste bank” ад Нови Сад и ББ, као јемца платца, којим су уговорне стране сагласно констатовале да је закључен напред наведени уговор о кредиту (основни уговор) и да је као инструмент обезбеђења уговорено солидарно јемство. Између осталог уговорено је и да ако главни дужник закасни са измирењем својих уговорних обавеза или их уопште не измири јемац платца овлашћује банку да у циљу намирења својих потраживања употреби сва јемства и инструменте обезбеђења плаћања којима располаже. У члану 4. уговорено је да се у случају доспећа

потраживања из основног или овог уговора, јемац платац обавезује да у року од 8 дана уплати на рачун банке износ који је довољан за исплату обавезе главног дужника из основног уговора. Сопствена меница серијски број ... попуњена је на износ од 22.243.256,52 динара са роком доспећа 19.12.2017. године. У питању је меница по наредби "Erste bank" ад Нови Сад, која треба да буде исплаћена у новцу и стављена на рачун без извештаја и без протеста, а као трасант је означена тужена ББ. Дана 04.07.2017. године закључен је Уговор о приступу дугу између "Erste bank" ад Нови Сад, као повериоца и "... " доо ..., као приступиоца. У члану 2. приступилац је делимично приступио дугу дужника и сагласио се да у име дужника повериоцу испуни дуг у укупном износу од 230.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан уплате у следећим трансима: износ од 100.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан уплате биће уплаћен даном закључења овог уговора, а остатак износа од 130.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан уплате биће исплаћен у року од 90 дана од дана слања обавештења НБС о намераваном уступању потраживања у вези са уговором о уступању потраживања. Према Изводу из пословних књига "Erste bank" ад Нови Сад на дан 19.12.2017. године, по основу кредитне партије ... укупан дуг АА износи 22.243.256,52 динара од чега главни дуг износи 16.930.632,78 динара, камата 5.312.023,74 динара, а трошкови опомене 600,00 динара и да су све указане камате обрачунате на дане извода из пословних књига.

Према налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке Милана Мандића од 19.08.2021. године произилази да према доказима, приложеним у списима и достављеном извештају тужиоца у којем је приказао уплату приступиоца дугу "... " доо 07.07.2017. године (тужба је поднета 22.12.2017. године и урачуната је уплата приступиоца дугу), на дан уплате приступиоца дугу 04.07.2017. године потраживање износи 22.071.146,03 динара, односно да главни дуг износи 22.063.892,15 динара са каматом почев од 05.07.2017. године, а да затезна камата износи 7.253,88 динара на дан уплате, а да на дан вештачења потраживање тужиоца износи 31.510.404,12 динара, односно да главни дуг износи 22.063.892,15 динара са каматом од 17.08.2021. године, а да затезна камата износи 9.446.511,97 динара на дан исплате. Вештак је приликом израде налаза узео у обзир Анекс уговора од 01.04.2016. године, као и налог за пренос из става 1.2 уговора о кредиту којим је уговорено да ће средства по уговору о кредиту бити искоришћена за затварање обавеза ... према Privrednoj banci Beograd ad u stcaju, а на основу претходно достављене потврде о остатку дуга, као и на основу аналитичке картице тужиоца са свим раскњиженим уплатама.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности захтева првостепени суд је утврдио потпуно и поуздано на основу изведених доказа, које је ценио правилном применом одредбе члана 8 ЗПП. Другостепени суд прихватио је као правилне и потпуне разлоге које је првостепени суд дао за свој чињенично-правни закључак.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право садржано у одредбама чланова 17 став 1, 262 став 1, 277 став 1, 451, 997, 1065 Закона о облигационим односима, као и члана 107, 108 став 1, 110 став 1 Закона о меници. Правилност примене материјалног права у погледу основа одговорности тужених произилази из закључка да је тужени АА са тужиоцем закључио Уговор о кредиту дана 31.03.2016. године, а да се тужена ББ обавезала, као јемац

платац, да тужиоцу (повериоцу) испуни обавезу дужника, па тужилац има право да по свом избору тражи испуњење или од дужника или од јемца или од оба солидарно. Пошто тужени нису испунили обавезу коју су преузели уговором о кредиту и уговором о јемству, тужилац је овлашћен да од тужених захтева испуњење обавезе, те су тужени правилно обавезани да као солидарни дужници плате дуговани износ од 31.510.404,12 динара, као и законску затезну камату на износ од 22.063.892,15 динара, почев од 27.08.2021. године, па до коначне исплате, правилном применом одредби чланова 277 и 324 став 1 Закона о облигационим односима.

Неосновано се жалбом тужених оспорава потпуност и правилност утврђеног чињеничног стања. Жалбени наводи, по оцени другостепеног суда не указују на постојање неке чињенице, околности или доказа које првостепени суд није ценио, а који би довели у сумњу правилност утврђеног чињеничног стања. Првостепени суд је правилно, с обзиром на садржину писаних доказа у списима предмета, које је првостепени суд правилно ценио у смислу одредбе члана 8 ЗПП, а у одсуству доказа да је дуг према тужиоцу измирен, усвојио захтев тужиоца за исплату главног дуга са законском затезном каматом.

Првостепени суд је правилном применом одредбе члана 199 став 2 ЗПП дозволио преиначење тужбе, као у ставу првом изреке побијане пресуде, правилно оценивши да би то било целисходно за коначно решење односа међу странкама и да поступак по преиначеној тужби неће знатно да продужи трајање парнице.

Правилна је одлука првостепеног суда којом је укинуо решење о извршењу Другог основног суда у Београду Иив 3330/17 од 22.12.2017. године. Наиме, одредба члана 460 став 4 ЗПП суду пружа могућност да одлучи да ли платни налог у целини или делимично остаје на снази или се укида. У конкретном случају првостепени суд је о захтеву тужиоца одлучио тако што је након што је укинуо платни налог у целости, усвојио тужбени захтев којег је тужилац преиначио поднеском од 04.10.2021. године, ускладивши захтев према налазу и мишљењу судског вештака Милана Мандића.

Нису основани жалбени наводи да је првостепени суд неосновано одбио приговор недостатка пасивне легитимације тужених, где је пропустио да прибави налог за пренос и потврду о остатку дуга, а на основу чега би се неспорно могло утврдити да ли су и коме, по чијем налогу и када пуштена средства по овде утуженом уговору о кредиту, имајући у виду да је правилно првостепени суд закључио да обавеза на страни туженог АА проистиче из својства корисника кредита по закљученом уговору са тужиоцем, а обавеза тужене ББ као солидарног дужника из својства јемца-платаца по закљученом уговору о јемству. Чињеница да је тужилац са “...” доо ... закључио уговор о приступању дугу, не утиче на постојање обавезе овде тужених према тужиоцу, с обзиром на то да према одредби члана 451 Закона о облигационим односима приступилац ступа у обавезу пред дужника, те се дужник не ослобађа обавезе.

Нису основани жалбени наводи да током првостепеног поступка није утврђен тачан рок доспећа тужиоцевог потраживања, с обзиром да се ради о бланко меницама које су у моменту издавања вољом самих издавалаца садржале само неке битне меничне елементе, а предате су меничном повериоцу са овлашћењем да их касније попуни сагласно споразуму са издаваоцима, а имајући у виду да је тужилац датум

доспелости означио као дан 19.12.2017. године, а који датум коначног обрачуна је и суд прихватио као датум доспелости, након што је извршена и уплата од стране приступиоца дугу 7.7.2017. године, иако је потраживање тужиоца доспело и пре тога истеком рока за враћање кредита, односно 01.06.2017. године.

Такође, нису основани наводи жалбе да је првостепени суд пропустио да одлучи о делимичној ништавости уговора о кредиту из члана 9.1 и члана 9.2 уговора о кредиту, које се односе на наплаћене трошкове обраде кредита, као на накнаду за замену средстава обезбеђења, слања опомене и накнаде за скраћење отплате кредита, имајући у виду да накнаде уговорене наведеним одредбама нису обухваћене захтевом тужиоца, сходно чему се првостепени суд правилно кретао у границама тужбеног захтева, јер евентуална ништавост наведених одредби не утиче на висину обавезе тужених по захтеву из коначно преиначеног захтева тужиоца.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно о законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе, које су тужени истакли у жалби, али их будући да не могу довести до другачије за тужене повољније одлуке у овом поступку, није посебно образлагао, сагласно одредби члана 396 став 1 и 2 Закона о парничном поступку.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка на основу одредбе члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку, а који трошкови су тужиоцу досуђени правилном применом одредбе члана 153, 155 и 163 Закона о парничном поступку, као и важеће Адвокатске и Таксене тарифе, па је одлучено као у изреци.

С обзиром на све напред наведено, одлучено је као у ставу првом изреке, на основу одредбе члана 390 и 401 тачка 2 ЗПП, а применом одредбе члана 165 став 1 у вези са чланом 153 ЗПП, као у ставу другом изреке, с обзиром да тужени нису успели у жалбеном поступку.

**Председник већа-судија
Радмила Радић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић